

ชื่อโครงการ อบรมการจัดการระบบน้ำเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรเชิงปฏิบัติการ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายกับสถาบันภาครัฐและเอกชน

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

ตัวชี้วัดกลยุทธ์ ร้อยละและกระบวนการ

สนองตัวบ่งชี้ สกอ. 3. การบริการวิชาการแก่สังคม การประเมินประกันคุณภาพการศึกษาภายในในระดับ
สถาบัน

ผู้รับผิดชอบโครงการ/แผนงาน/กิจกรรม

ดร.ประภรณ์ชัย พลรัตนศักดิ์ ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและบริการวิชาการ

วิทยาการ สำนักชลประทานที่ 6 ขอนแก่น

1. หลักการและเหตุผล

ปัญหาภัยแล้งเป็นภัยธรรมชาติที่ส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตทั้งภาคเกษตรกรรมและภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะภาคการเกษตรที่ต้องพึ่งพาปริมาณน้ำฝน แหล่งน้ำจากธรรมชาติในการเพาะปลูก และปัจจุบันปัญหาภัยแล้งได้ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นทุกปี ส่งผลให้ฝนไม่ตกต้องตรงตามฤดูกาลหรือตกมาแต่มีปริมาณน้ำฝนที่น้อยกว่าระดับปกติทำให้การกักเก็บน้ำของแหล่งน้ำขนาดใหญ่ สามารถกักเก็บได้ในปริมาณน้อย และได้ส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตรทำให้ผลผลิตภาคการเกษตรมีปริมาณลดลง เกษตรกรต้องรับภาระความเสี่ยงและความไม่แน่นอนของสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง ประเด็นที่น่าสนใจ คือ ทำอย่างไรที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเพื่อให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นและลดต้นทุนการผลิตต่อหน่วย อีกทั้งต้องเป็นวิธีการที่เกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและขยายผลต่อได้ ซึ่งแนวทางหนึ่งที่น่าสนใจเพื่อเพิ่มผลผลิต คือ ระบบน้ำหยด ระบบน้ำหยด เป็นเทคโนโลยีการชลประทานวิธีหนึ่งในหลายวิธี เป็นการให้น้ำแก่พืช โดยการส่งน้ำผ่านระบบท่อและปล่อยน้ำออกทางหัวน้ำหยด ซึ่งติดตั้งไว้บริเวณโคนต้นพืช น้ำจะหยดซึมลงมาบริเวณรากข้าๆ สม่ำเสมอ ในอัตรา 4-20 ลิตร ต่อชั่วโมง ที่แรงดัน 5-25 PSI ขึ้นอยู่กับระบบชนิดพืช ขนาดพื้นที่ และชนิดของดิน จุดมุ่งหมายสำคัญของการให้น้ำแบบนี้ก็เพื่อที่จะรักษาระดับความชื้นของดิน บริเวณรากพืชให้อยู่ในระดับที่รากพืชดูดไปใช้ได้โดยง่าย สร้างความเจริญเติบโตได้อย่างสมบูรณ์ พอเหมาะ และเป็นไปตามความต้องการของพืช ส่งผลให้พืชเจริญเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากการใช้ระบบน้ำหยดเพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิตแล้ว การเพิ่มรายได้ของเกษตรกรอีกวิธีหนึ่ง คือ การเพิ่มช่องทางการตลาดของผลิตภัณฑ์ให้มีความทันสมัยและดึงดูดใจของลูกค้า สำนักฯจึงได้จัดโครงการย่อยเพื่อสนับสนุน คือ โครงการเพิ่มช่องทางการตลาด (การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างกลุ่ม และการออกแบบกล่องบรรจุภัณฑ์ แบบสายรัดผลิตภัณฑ์) โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มยอดขายในกลุ่มผลิตภัณฑ์เดียวกัน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะสร้างความเข้มแข็งในการทำธุรกิจและขยายตลาด ตลอดจนสามารถสู้คู่แข่งทางการค้าในตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคตได้อย่างยั่งยืน

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงได้ตระหนักถึงการให้บริการวิชาการแก่สังคมในชุมชนบริเวณใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัย เพื่อต้องการให้ชุมชนเป้าหมายเดิม คือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวฮางงอก ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น และชุมชนเป้าหมายใหม่ คือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวกล้องปลอดสารพิษ แม่บ้านเกษตรพัฒนา ต.บ้านค้อ อ.เมือง จ.ขอนแก่น สามารถนำความรู้จากโครงการบริการวิชาการไป

ลำดับที่	รายการกิจกรรม	ระยะเวลา(สัปดาห์)																							
		มี.ค.				เม.ย.				พ.ค.				มิ.ย.				ก.ค.							
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4				
4	นำเสนอคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัย									←				→											
5	นำเสนอโครงการ/กิจกรรม การบริการวิชาการร่วมกับชุมชน													←			→								
6	ดำเนินโครงการ/กิจกรรม													←							→				
7	สรุปโครงการ/กิจกรรม																					←			→

5. สถานที่ดำเนินงานโครงการ/แผนงาน/กิจกรรม

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวฮางอก (ของศูนย์การเรียนรู้เกษตรอินทรีย์ ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น และมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ